

A romantic scene of a man and a woman in a bedroom. The woman, with long dark hair, is lying down, looking up at the man. The man is leaning over her, looking down at her. They are both shirtless. The woman is wearing a white lace-trimmed nightgown. The background shows a bed with a patterned headboard and a window with red curtains.

Mary Baloghová

Žít pre lásku

Mary Baloghová

Žit' pre lásku

Vydal Slovenský spisovateľ, a. s.
Vajnorská 128, 831 04 Bratislava 3
E-mail: slovenskyspisovatel@slovenskyspisovatel.sk
www.slovenskyspisovatel.sk
Zodpovedná redaktorka Anna Blahová
Tlač Kasico, a. s., Bratislava

Z anglického originálu Mary Balogh: The Escape, ktorý vyšiel
vo vydavateľstve Dell, an imprint of Random House, a division
of Random House LLC, a Penguin Random House Company, New York 2014,
preložila Tamara Chovanová.

*Tento príbeh je fikcia. Všetky mená, postavy, miesta a udalosti sú výplodom
autorkinej fantázie alebo súčasťou vymysleného príbehu. Akákoľvek podobnosť
so skutočnými miestami, udalosťami a žijúcimi či nežijúcimi osobami je náhodná.*

By arrangement with MARIA CARVAINIS AGENCY, INC. and PRAVA I PREVODI.
Translated from the English THE ESCAPE.
First published in the United States by Dell, New York.

Copyright © 2014 by Mary Balogh
All rights reserved
Translation © Tamara Chovanová 2015
Cover Design © Peter Brunovský 2015
Cover Photo © Franco Accornero
Slovak Edition © Slovenský spisovateľ, Ltd, 2015

ISBN 978-80-220-1869-2

*Melanie McKayovej,
ktorá vydražila balíček, čo som venovala
na dražbu Charity Royale v kanadskom mestečku Regina
v Saskatchewan. Tieto prostriedky boli určené útulku
pre ženy a deti bez domova zvanému My Aunt's Place.*

*Súčasťou balíčka bolo právo použiť jej meno
na pomenovanie postavy v mojom najnovšom románe.
Melanie ma požiadala, aby som radšej použila meno
jej sestry Samantha.*

*A tak sa hrdinka v tejto knihe volá
Samantha McKayová (rodená Saulová).*

POMALY SA BLÍŽILA POLNOC, ale nikto sa akosi nezberal do postele.

„Keď odtiaľto odídeme, budete tu mať hrozne ticho, George,“ poznamenal Ralph Stockwood, gróf Berwick.

„To teda hej.“ Vojvoda Stanbrook sa poobzeral po šiestich hosťoch, ktorí sa zišli v salóne v Penderris Halle, jeho vidieckom sídle v Cornwalle, a na každom spočinul láskavým pohľadom. „A veľmi pokojne, Ralph. Ale všetci mi budete nesmierne chýbať.“

„L-len čo si uvedomíte, že n-nebudete musieť c-celý ďalší rok p-počúvať Vincea vrzúkať n-na tých husliach, budete šťastný ako b-blcha, George,“ podotkol Flavian Arnott, vikomt Ponsonby.

„Ani mačky vám tu nebudú natešene mňaukať za škripania huslí,“ dodal Vincent Hunt, vikomt Darleigh. „Mohol si aj to spomenúť, Flave. Nemusíš brať ohľad na moje city.“

„Hráte oveľa lepšie než vlani, Vincent,“ uistila ho Imogen Hayesová, lady Barclayová. „A vôbec nepochybujem, že na budúci rok to bude ešte lepšie. Ste veľkou inšpiráciou pre nás všetkých.“

„Jedného dňa si pri tej tvojej hudbe aj zatancujem, ak nebude priveľmi rezká.“ Sir Benedict Harper žalostne pozrel na dve paličky opreté o kreslo.

„Dúfam, že si nerobíte nádeje, že sa rozhodneme zostať tu ešte ďalší rok alebo aj dva, namiesto aby sme zajtra odišli, George?“ spýtal sa takmer roztúžene Hugo Emes, lord

Trentham. „Ešte sa mi nestalo, aby mi tri týždne ubehli tak rýchlo. Prišli sme, žmurkli sme, a zrazu je čas, aby každý išiel svojou cestou.“

„George je p-priveľmi zdvorilý, aby rovno odmietol, Hugo,“ povedal mu Flavian. „Ale, žiaľ, život volá.“

Všetci siedmi členovia Klubu tých, čo prežili, boli dosť rozcitlivení. Kedysi strávili v Penderrise niekoľko rokov a spamätávali sa zo zranení, ktoré utrpeli počas napoleonských vojen. Hoci každý z nich musel vybojovať vlastný boj, pomáhali si navzájom, podporovali sa a boli si blízki ako bratia – a sestra. Keď nadišiel čas odísť a začať žiť nanovo, zberali sa preč s úzkosťou. Všetci mali pocit, ako by museli opustiť kuklu, v ktorej sa cítili bezpečne, dokonca šťastne. Dohodli sa, že každý rok sa na pár týždňov vrátia do Cornwallu, aby udržiavali priateľstvo, porozprávali sa o svojich skúsenostiach zo života za múrmi Penderrisu a pomohli si navzájom, keby niekto z nich mal ťažkosti.

Toto bolo tretie takéto stretnutie. Ale teraz sa končilo, alebo, správnejšie, zajtra sa skončí a neuvidia sa celý rok.

Hugo vstal, vystrel sa a ukázal sa v celej svojej šírke, hoci na tele nemal ani gram zbytočného tuku. Bol z nich najvyšší aj najstatnejší, vlasy mal ostrihané nakrátko, na tvári často zamračený výraz.

„Najhoršie je, že nechcem, aby sa to skončilo,“ vyhlásil. „Ale ak mám zajtra odísť zavčasu ráno, asi by som sa mal pobrať do postele.“

To bol pre všetkých signál, aby vstali. Väčšinu z nich čakala dlhá cesta a dúfali, že sa im podarí vyraziť skoro.

Sir Benedict vstával najpomalšie. Musel sa oprieť o paličky, prestrčiť ruky cez remene, ktorými ich opatril, a bolestne sa zdvihnúť. Všetci ostatní by mu boli radi pomohli, ale, samozrejme, vedeli, že o to nestojí. Usilovali sa byť nezávislí, nech boli akokoľvek poznačení. Napríklad Vincent odíde z miestnosti a vystúpi po schodoch bez pomoci, hoci je slepý. Na druhej strane všetci počkajú svojho pomalšie-

ho priateľa, a keď pôjdu hore schodmi, prispôsobia krok jeho kroku.

„Onedlho to z-zvládneš rýchlejšie ako za m-minútu, Ben,“ vyhlásil Flavian.

„Vždy lepšie než za dve ako vlani,“ poznamenal Ralph. „To teda bolo poriadne otravné, Ben.“

Radi si ho doberali, nemohli odolaf pokušeniu – pravda, všetci okrem Imogen.

„Dve minúty! Aj to je pozoruhodný úspech pre človeka, ktorému tvrdili, že mu budú musieť amputovať obe nohy, ak mu majú zachrániť život,“ poznamenala.

„Tuším si nejaký sklúčený, Ben.“ Hugo zastal a zahľadel sa naňho.

Benedict mu pozrel do očí. „Len som unavený. Je neskoro večer a končí sa trojtýždňový pobyt. Neznášam lúčenie.“

„Nie,“ namietla Imogen, „je za tým čosi viac, Ben. Všimli si to aj iní, nielen Hugo. Všetci sme to pobadali, hoci sme o tom nehovorili na večerných posedeniach.“

Počas tých troch týždňov väčšinou sedávali v rozhovore dlho do noci, tak ako každý rok, rozprávali o svojich obavách, neistotách – a víťazstvách. Nemali pred sebou nijaké tajomstvá, alebo aspoň takmer nijaké. Človek predsa len nemôže celkom obnažiť svoju dušu, nech sú mu priatelia akokoľvek blízki. Ben sa tento rok dosť uzavrel. Skutočne bol sklúčený, ale aj rozladený, že nevedel lepšie skryť svoje pocity.

„Možno sa vnucujeme nasilu tam, kde netúžia po našej pomoci a súcite,“ nadhodil vojvoda. „Je tak, Benedict? Alebo si sadneme a porozprávame sa o tom?“

„Keď som vynaložil herkulovské úsilie, aby som vstal? A keď sa všetci zberajú do postele, aby boli zajtra svieži a krásni?“ Ben sa zasmial, ale nikto iný sa nezabával.

„Si naozaj sklúčený, Ben,“ ozval sa Vincent. „Ešte aj ja som si to všimol.“

Všetci sa znova usadili a Ben sa k nim s povzdychom pri-
dal. Takmer mu to prešlo.

„Nikto nie je rád ufňukaný,“ vyhlásil. „Ufňukaní ľudia
sú smrteľne otravní.“

„S tým súhlasím.“ George sa usmial. „Ale vy ste nikdy
neboli ufňukaný, Benedict. Nikto nefňukal. To by sme my
ostatní nestrpeli. Ak sa človek prizná, že má problémy,
a požiada o pomoc, alebo len o vypočutie, to ešte nie je fňu-
kanie. Bolia vás nohy, však?“

„Nikdy sa nehnevám, keď cítim bolesť,“ priznal Ben.
„Aspoň mi to pripomína, že mám nohy.“

„Ale...?“

George nebojoval vo vojnách, hoci kedysi bol vojenským
dôstojníkom. Zato jeho jediný syn bojoval a padol v Portu-
galsku. Georgeova manželka, zrejme od žiaľu, krátko po-
tom skočila z útesu pri dome a zabila sa. Keď pozval tú-
to šesticu do svojho domu, bol rovnako zranený ako oni.
A pravdepodobne ešte aj teraz sa tak cítil.

„Budem chodiť. Veď svojím spôsobom už aj chodím.
A jedného dňa budem tancovať.“ Ben sa žalostne usmial.
Vždy sa tým rád chválil a ostatní si ho preto doberali.

No teraz nikto na túto tému nežartoval.

„Ale...?“ zopakoval Hugo.

„Ale nikdy nebudem chodiť ani tancovať ako predtým,“
odvetil Ben. „Zrejme som to vedel od začiatku. Bol by som
hlupák, keby som to nevedel. Trvalo mi šesť rokov, kým
som pochopil, že bez paličiek – dvoch paličiek – neurobím
viac ako pár krokov. Už nikdy nebudem žiť ako predtým.
Navždy zostanem kriplom.“

„To je kruté slovo,“ zamračil sa Ralph. „A trochu pora-
zenecké.“

„Je to prostá pravda,“ vyhlásil Ben rozhodne. „Je načas
zmieriť sa s realitou.“

Vojvoda si oprel ruky o opierky na kresle a spojil si prs-
ty do striešky. „A podľa vás zmieriť sa s realitou znamená

vzdať sa a vyhlásiť sa za kripla? Keby ste k tomu tak pristupovali od začiatku, Benedict, nikdy by ste ani nevstali z postele. Dokonca by ste dovolili, aby vám armádni doktori amputovali obe nohy.“

„Ak si priznám pravdu, to ešte neznamená, že sa vzdávam,“ namietol Ben, „ale musím sa vyrovnáť s realitou a prispôbiť tomu svoj život. Bol som kariérny vojenský dôstojník a nikdy som si nevedel predstaviť, že budem žiť inak. Nechcel som iný život. Chcel som to dotiahnuť na generála. Robil som, čo bolo v mojich silách, aby som mohol znova žiť ako predtým. Ale to sa nestane. Najvyšší čas otvorene si to priznať a vyrovnáť sa s tým.“

„Nemôžete byť šťastný mimo armády?“ prekvapila sa Imogen.

„Ale môžem,“ odvetil Ben, „pravdaže môžem. A aj budem. Ide len o to, že šesť rokov som si zakrýval oči pred realitou, čo znamená, že ani po takom dlhom čase netuším, čo budem robiť v budúcnosti. Celé tie roky som žiaľil za minulosťou, ktorá dávno pominula a nikdy sa nevráti. Vidíte? Teraz fňukám a vy ste už dávno mohli pokojne spať vo svojich posteliach.“

„J-ja som r-radšej tu,“ vyhlásil Flavian. „Ak n-nieкто z nás odtiaľto b-bude odchádzať nešťastný len p-preto, lebo sa nedokázal z-zdôveriť nám ostatným, p-potom nemá zmysel, aby s-sme sa tu ď-ďalej stretávali. Koniec koncov George tu v Cornwalle žije pánu bohu za chrbtom. Komu b-by sa sem chcelo chodiť len pre malebný výhľad?“

„Má pravdu, Ben,“ uškrnul sa Vincent. „Ja sem rozhodne nemienim chodiť pre ten výhľad.“

„Odtiaľto nejdete domov, Ben,“ povedal George. Bolo to konštatovanie, nie otázka.

„Moja sestra Beatrice potrebuje spoločnosť,“ Ben pokrčil plecami. „Celú zimu chorľavela a až teraz na jar sa jej vracia sila. Nechce ísť do Londýna, keď tam Gramley po Veľ-

kej noci pôjde na otvorenie zasadania parlamentu. A jej synovia odídu do školy.“

„Grófka Gramleyová má šťastie, že má takého ochotného brata,“ poznamenal vojvoda.

„Vždy sme si boli veľmi blízki,“ odvetil Ben.

Na Georgeovu otázku neodpovedal. A keďže odpoveď bola z veľkej časti dôvodom sklúčenosti, ktorú postrehli jeho priatelia, cítil sa povinný odpovedať. Flavian mal pravdu. Ak sa nedokážu navzájom zdôveriť, tieto stretnutia stratia zmysel.

„Vždy keď prídem domov do Kenelstonu, nesmiem nič robiť, Calvin mi to nedovolí,“ priznal. „Nechce, aby som čo len vkročil do pracovne, prehodil slovo so správcom či navštívil niektorú zo svojich fariem. Trvá na tom, že všetko, čo treba, urobí sám. Vždy to hovorí veselo a srdečne, ani čo by si myslel, že rozum mám rovnako postihnutý ako nohy. A moja švagriná Julia okolo mňa vyslovene obskakuje, zakaždým keď sa vynorím zo svojho apartmánu. Viete, deťom dovoľí behať po celom dome, a tak aj behajú a cestou za sebou zanechávajú kadejaké predmety. Švagriná dbá na to, aby mi jedlo podávali v mojom apartmáne, aby som sa nemusel namáhať chodiť dolu do jedálne. Ona – vlastne obaja – ma zahrňujú láskavosťou, kým znova neodídem.“

„Aha,“ ozval sa George. „A teraz sme sa dostali k jadru problému.“

„Oni sa o mňa naozaj boja,“ dodal Ben. „Vždy keď som tam, vyslovene z nich cítim úzkosť.“

„Predpokladám, že váš mladší brat a jeho manželka si za ten čas, čo ste tu boli ako pacient a potom rekonvalescent, zvykli vnímať váš domov ako vlastný,“ nadhodil George. „Ale odišli ste odtiaľto pred tromi rokmi, Benedict.“

Prečo sa za ten čas neujal starostlivosti o svoj dom a nedonútil brata, aby sa postaral o vlastné bývanie pre svoju rodinu? To bola vážna otázka. Problém bol v tom, že Ben na

ňu nemal inú odpoveď, len tú, že to stále odkladal. Možno to bolo zo zbabelosti... alebo pre čosi iné.

Vzdychol si. „Rodinné záležitosti sú niekedy dosť zložité.“

„To teda áno,“ pridal sa Vincent rozohnene. „Cítim s tebou, Ben.“

„Môj starší brat si bol vždy veľmi blízky s Calvinom,“ vysvetľoval Ben. „Takmer akoby som neexistoval. Niežeby medzi nami vládlo nepriateľstvo... skôr ľahostajnosť. Bol som ich brat a oni boli moji bratia, a to bolo všetko. Wallace mal vždy záujem len o politiku a vládu. Žil v Londýne už pred otcovou smrťou, aj po nej. Keď získal titul baroneta, jasne dal najavo, že nemá záujem žiť v Kenelstone ani spravovať majetok. Calvin mal záujem o jedno i druhé, a keďže sa skoro oženil a založil si rodinu, oni dvaja sa medzi sebou dohodli na obojstrannú spokojnosť. Calvin bude žiť v dome a spravovať majetok za istú finančnú odmenu a Wallace bude platiť účty a poberať zisky, no nebude si musieť trápiť hlavu takými prízemnosťami. Calvin neočakával – nikto z nás to nečakal –, že pri Covent Garden sa prevráti na Wallacea naložený voz a na mieste ho zabije. Bolo to bizarné. A stalo sa to krátko predtým, ako som bol zranený. Nikto nečakal, že zranenie prežijem. Ani keď ma priviezli do Anglicka a potom sem, nečakali, že budem žiť. Ani vy ste to nečakali, však, George?“

„Práve naopak,“ odvetil vojvoda, „v ten deň, keď vás sem priviezli, som sa vám pozrel do očí, Benedict, a vedel som, že ste priveľmi tvrdohlavý, aby ste zomreli. Takmer som to ľutoval. V živote som nevidel nikoho tak trpieť ako vás. Teda váš mladší brat predpokladal, že titul, majetok aj Kenelstone čoskoro pripadne jemu, však?“

„Musel to byť preňho tvrdý úder,“ Ben sa žalostne usmial, „že som prežil. Určite mi to nikdy neodpustil, hoci to vyznieva, akoby bol zlomyseľný, čo zas nie je. Keď nie som doma, môže ďalej žiť ako po otcovej smrti. Keď som

tam, bezpochyby sa cíti ohrozený – a právom. Koniec koncov podľa zákona je všetko moje. A ak Kenelstone nie je môj domov, čo ním bude?“

To bola otázka, ktorá ho prenasledovala celé tri roky.

„Môj domov je plný žien, mojich príbuzných, ktoré ma až neznesiteľne ľúbia,“ ozval sa Vincent. „Tie by za mňa aj dýchali, keby mohli. A robia všetko ostatné – tak sa mi zdá. Čoskoro – aspoň sa mi to dostalo do uší – mi začnú dohadzovať potenciálne nevesty, pretože slepec musí mať manželku, ktorá ho bude držať za ruku počas temných rokov, čo pred ním ležia. Moja situácia je trochu iná ako tvoja, Ben, ale sú tu aj isté podobnosti. Jedného dňa si budem musieť dupnúť a stať sa pánom vo svojom dome. Problém je však v tom, ako to urobiť. Ako sa má človek rázne rozprávať s ľuďmi, ktorých má rád?“

Ben najprv vzdychol, potom sa uchechtol. „Svätá pravda, Vince. My dvaja sme možno len váhaví slabosi. No Calvin má manželku a štyri deti, o ktoré sa musí postarať, kým ja nemám nikoho, iba seba. A je to môj brat. Mám ho rád, hoci nikdy sme si neboli veľmi blízki. Len čistou náhodou som sa ja narodil ako druhý a on ako tretí v poradí.“

„Cítiš sa previnilo, ž-že si zdedil titul baroneta, Ben?“ spýtal sa Flavian.

„Vieš, nikdy som to nečakal,“ vysvetľoval Ben. „Nepoznal som zdatnejšieho chlapa, ako bol Wallace. Bol plný života. Okrem toho ja som nikdy netúžil po ničom inom, len po dôstojníckej kariére. Nikdy som nečakal, že Kenelstone bude môj. Ale stalo sa, a niekedy si myslím, že keby som tam mohol jednoducho prísť a venovať sa správe majetku, možno by som sa konečne dokázal usadiť a šťastne žiť ďalej na veky vekov amen.“

„Ale v tvojom dome sa usadili iní ľudia,“ podotkol Hugo. „Ak chceš, pôjdem tam s tebou a vyžienim ich odtiaľ, Ben. Tak by som na nich gánil a zatínal päste, že by zmizli bez jediného slova. Ale o to ti zrejme nejde, čo?“

Všetci sa rozosmiali a Ben s nimi.

„V armáde bol život jednoduchý,“ povedal. „Všetky problémy sa dali vyriešiť silou.“

„K-kým Hugo n-neprišiel o rozum,“ podotkol Flavian, „a Vince o zrak, a kým ti nedolámali kosti v nohách, Ben, nehovoriac o väčšine kostí v celom tele. A Ralph p-prišiel o všetkých svojich p-priateľov aj o krásu, keď mu niekto rozťal tvár, a Imogen b-bola nútená urobiť rozhodnutie, k-ktoré by n-nikdy nikto nemal urobiť, a ž-žiť s tým vedomím do konca ž-života, a George prišiel o v-všetko, čo mu bolo d-drahé, hoci ani päty nevyťahol z Penderrisu. Polovica slov, k-ktoré chcem v-vysloviť, mi uviazne v hrdle, ako-by som p-potreboval naolejovať kolieska v hlave alebo čo.“

„Máš pravdu,“ odvetil Ben. „Vojna nie je riešením. Ibaže život sa mi vtedy zdal jednoduchší. Ale zdržujem vás, iste sa chcete vyspať do krásy. Ráno ma budete preklínať. Mrzí ma to, nechcel som si vylievať srdce a zaťažovať vás svojimi malichernými problémami.“

„Urobili ste to len preto, lebo sme vás o to sami požiadali, Benedict,“ pripomenula mu Imogen. „A preto, lebo z tohto dôvodu sa tu každý rok stretávame. Žiaľ, neposkytli sme vám nijaké rady, však? Okrem Huga, ktorý sa ponúkol, že vášho brata a jeho rodinu z vášho domu surovo vyženie – našťastie to nemyslel vážne.“

„To nie je podstatné, Imogen,“ podotkol Ralph. „Nikto nemôže vyriešiť problémy iných. Ale človeku vždy pomôže, keď si môže uľaviť pred poslucháčmi, ktorí naozaj počujú a vedia, že nie je správne zľahčovať problémy iných.“

„Takže ste sklúčený, však, Benedict?“ poznamenal vojvoda. „Sčasti preto, lebo ste sa zmierili s tým, že vaše telesné obmedzenia sú trvalé, ale neviete, kam vás toto zmierenie povedie, sčasti preto, lebo ste sa nezmierili s tým, že už nie ste stredný z troch bratov, ale starší z dvoch bratov a musíte robiť rozhodnutia, s akými ste nikdy nerátali. Nebojím sa, že budete zúfalý, to nemáte v povahe. Ešte vždy mi zu-

nia v ušiach nadávky, ktoré ste chrlili, keď v tých prvých dňoch pobytu v Penderrise hrozilo, že vás bolesť premôže. Mohli ste zomrieť už vtedy, keby ste sa boli poddali zúfalstvu. Takže teraz môžete ísť len vyššie. Možno ste pridľho zostali na plošine. Pohnúť sa ďalej môže byť desivé, ale aj vzrušujúce.“

„T-tento príhovor ste si n-nacvičovali celý deň, George?“ spýtal sa Flavian. „Tuším by sme mali všetci vstať a zatlieskať vám.“

„Ubezpečujem vás, že to bolo celkom spontánne,“ vyhlásil vojvoda. „Ale som s tým spokojný. Netušil som, že som taký múdry a výrečný. Zrejme je načas ísť spať.“ Všetci sa zasmiali a on s nimi.

Ben si pripravil paličky a znova sa pomaly zviechal na nohy, všetci ostatní už medzitým stáli.

Za uplynulú hodinu sa nič nezmenilo, pomyslel si, keď pomaly stúpал po schodoch do svojej izby s Flavianom po boku, zatiaľ čo ostatní šli kúsok pred nimi. Nič sa nevyriešilo. Ale akosi mu bolo veselšie – alebo možno cítil istú nádej. Keď teraz vyslovil nahlas, že jeho zranenie je trvalé a musí uvažovať, ako žiť ďalej, zrazu mal pocit, že bude schopný niečo urobiť, vybudovať si novú, zmysluplnú budúcnosť, hoci zatiaľ netušil akú.

Ale aspoň vyriešil najbližšiu budúcnosť a nemusí sa báť skľučujúceho návratu do svojho domu. Zajtra vyrazí na cestu do Durhamu na severe Anglicka a istý čas pobudne u svojej sestry. Už sa na to tešil. Beatrice, o päť rokov staršia ako on, mal vždy najradšej zo svojich súrodencov. Kým bude u nej, považuje, ako si zariadiť budúcnosť.

Urobí si nejaké plány, dospeje k rozhodnutiam. Bude to preňho zaujímavé a inšpirujúce. Zaženie to skľúčenosť, ktorá pridľho visela nad jeho hlavou ako sivý oblak.

Už sa nedá len tak unášať.

Celkom ho rozveseľovalo pomyslenie, že môže naložiť so svojím životom, ako sám rozhodne.

SAMANTHA MCKAYOVÁ CÍTLA NEPOKOJ. Stála pri okne v obývacej izbe v Bramble Halle, vo svojom domove v Durhamskom grófstve, a poklopkávala prstami po podobločnici. Jej švagriná ležala v posteli v izbe na poschodí, trápila ju úporná bolesť hlavy. Matilda nemávala obyčajné bolesti hlavy. Buď to boli úporné bolesti alebo migrény, niekedy jedno i druhé.

Ešte pred polhodinou tu príjemne sedeli spolu, Samantha vyšívava, Matilda opravovala čipkovú lemovku na obruse. Samantha poznamenala, že je konečne pekný deň, hoci nebolo práve slnečno. Čo keby sme išli na prechádzku? navrhla. Takmer to nechala tak, ale potom predsa len dodala, že by mohli zájsť za hranice parku. Hoci pozemok obkolesujúci dom vždy označovali za park, v skutočnosti to bola len veľká záhrada, vhodná akurát na malú prechádzku pomedzi kvetinové záhony, a keď bolo pekne, dalo sa tam posediť na lavičke, ale bol to malý priestor na to, aby si skutočne rozhýbali telo.

A Samantha po ničom tak veľmi netúžila, ako rozhýbať si telo. Ak nevyjde z domu a zo záhrady a nebude kráčať, naozaj rezko kráčať, asi... asi začne kričať alebo sa hodí na dlážku a bude do nej búšiť päťami ako malé dieťa. Túžila to urobiť, ale vedela, že môže akurát tak povzdychnúť a plánovať. Bola na pokraji zúfalstva.

Ako sa dalo čakať, Matilda sa tvárila vyčítavo, dokonca zhrozene a ľútostivo. Niežeby som netúžila po prechádzke, vysvetlila, ale pravá dáma musí vedieť ovládnuť svoje túžby, keď drží smútok. Pravá dáma sa dôstojne uzavrie vo svojom dome a dýcha vzduch v súkromí svojho parku, chránená pred kritickým zrakom zvedavého sveta. Nepatrí sa, aby dámu, ktorá drží smútok, videli, ako si užíva ži-

vot. Alebo aby ju vôbec niekde videli, iba ak blízki príbuzní a sluhovia v jej dome, či susedia v kostole.

Kapitán Matthew McKay, Matildin brat, sedem rokov Samanthin manžel, zomrel pred štyrmi mesiacmi. Päť rokov sa usiloval zotaviť zo zranení, ktoré utrpel ako vojenský dôstojník počas napoleonskej vojny. Celých päť rokov ho bolo treba ustavične opatrovať, alebo sa toho aspoň dožadoval, a úloha zdravotnej sestry pripadla Samanthe, lebo manžel nechcel vpustiť do svojej izby nikoho okrem komorníka a lekára. Samantha v posledných rokoch nevedela, čo je to spať celú noc alebo stráviť hodinku mimo izby zraneného manžela. Takmer nikdy nemala príležitosť ísť za záhradné múry. Už prechádzka v záhrade jej pripadala ako vzácny dar.

Matilda prišla do Bramble Hallu na posledné dva mesiace bratovho života, keď Samantha napísala svojmu svokrovi, grófovi Heathmoorovi do Leyland Abbey v Kente a oznámila mu, že podľa názoru lekára sa blíži koniec. Ale bremeno starostlivosti, ktoré ležalo na Samanthiných pleciach, sa nezmenšilo, sčasti preto, lebo vtedy ju už Matthew skutočne potreboval, a sčasti preto, lebo nezniesol pohľad na Matildu a aj jej rovno povedal, aby sa mu neukazovala na oči.

Keď Matthew zomrel, Samantha stála na pokraji zrútenia. Vyčerpaná, otupená, nešťastná! Život sa jej zdal prázdny, bezfarebný. Netúžila nič robiť, ani len ráno vstať, obliecť sa či učešať sa. Alebo najesť sa.

Nečudo, že dovolila Matilde, aby sa ujala starostlivosti o domácnosť, hoci list o manželovom skone napísala svokrovi hodinu po jeho úmrtí.

Matilda trvala na tom, že za jej bratom, druhým synom grófa Heathmoora, treba držať smútok podľa najprísnejších spoločenských pravidiel, hoci Samanthu nemusela o ničom presviedčať – tá sa už dávno vzdala. Ani jej na um nezišlo,

aby sa ohradila alebo namietla, že pravidlá, na ktoré sa Matilda odvoláva, sú dávno prekonané. Dovolila jej, aby ju obliekla do najpochmúrnejšieho smútočného oblečenia, aké kto kedy videl. Krajčírka jej ani nevzala miery. Dala sa zavrieť vo svojom dome, kde boli závesy takmer stále zatiahnuté. Z úcty k mŕtvemu dovolila Matilde, aby odradila od ďalšej návštevy všetkých, ktorí jej prišli kondolovať, a odmietla každé pozvanie, ktoré dostali, hoci aj na veľmi úctyhodné spoločenské udalosti.

Samanthe nechýbal kontakt so susedmi. Takmer nikoho tam nepoznala, iba v nedeľu v kostole si kývli hlavou a to bolo všetko. Žila v Bramble Halle päť rokov a takmer každú sekundu venovala starostlivosti o Matthewa.

Teraz sa už celé štyri mesiace usilovala spamätať z únavy a letargie. Pravdupovediac, bola rada, že tam má Matildu, aj keď nikdy nemala švagrinú o nič radšej ako jej manžel. Teraz sa aspoň ujala vedenia domácnosti.

Ale otupenosť a vyčerpanie netrvali večne. Po štyroch mesiacoch sa začala prebúdzajúť k životu, chytal ju nepokoj, bola pripravená prebrať sa z letargie. Potrebovala vyjsť von – von z domu, z parku –, prechádzať sa, dýchať čerstvý vzduch.

Dívala sa cez okno, poklopkávala prstami, potom pozrela na vdovský odev a zmraštila tvár. Čiernota každého zlého stehu akoby ju fyzicky ťažila. Už dávnejšie sa pokúšala presvedčiť Matildu, aby vyšli z domu – iste by sa nič nestalo, keby sa šli prejsť aspoň po poľných cestičkách, kade takmer nikto nechodí. Aj keby niekoho stretli, ten človek by si o nich nemyslel nič zlé len zato, že sa prechádzajú neďaleko svojho domu. Určite by sa neponáhľal rozšíriť po okolí klebetu, že vdova a jej švagriná sa správajú ohromujúco frivolne a neúctivo voči mŕtvemu.

Naozaj dúfala, že vymámi z Matildy úsmev? Usmievala sa vôbec niekedy? Na Samanthin návrh reagovala tak, že pustila z rúk obrus a vyhlásila, že ju hrozne bolí hlava,

a vraj či je teraz Samantha spokojná. Utiahla sa do svojich izieb, aby si na hodinku, dve odpočinula.

Samantha bola rada, že Matilda sa nevydala. Zachránila tak nejakého chudáka pred krutým osudom. A necítila sa vôbec previniť, že jej zišla na um taká nepekná myšlienka.

Keď pozrela dolu na svoje šaty, pohľad jej padol na veľkého hnedého strapatého psa neurčitej rasy, ktorý sa pred dvoma rokmi zjavil na prahu jej domu vyškutavený, vycivený na kosť. Prišlo jej ho ľúto, a tak ho poriadne nakrmila a pokúšala sa ho poslať preč. Ale on tvrdošijne odmietal odísť a nejakým záhadným spôsobom sa votrel do domu a usadil sa tam. Časom trochu pribral, ale srst mal stále rozčuchranú, nikdy nie lesklú a uhladenú ako slušný pes. Teraz sedel pri Samanthiných nohách, plieskal chvostom o dlážku, jazyk vyplazený, a pohľadom ju prosil, aby s ním niečo podnikla.

Niekedy mala pocit, že ten pes je v jej svete jediný svetlý bod.

„Ty by si so mnou išiel na prechádzku, keby som ťa zavolala, však, Tulák?“ prihovorila sa mu. „Úcta-neúcta.“

Tulák nastražil uši, neveľmi elegantne sa pozviechal na nohy, ostro zaštekával, ani čo by sa stále cítil ako šteňa, dychčal, fučal, ani čo by práve prebehol najvyššou rýchlosťou päť kilometrov, a s očakávaním na ňu pozrel.

„To som si mohla myslieť, že povieš áno,“ zasmiala sa a potľapkala ho po hlave. Ale jemu to nestačilo. Otočil hlavu, aby ho mohla poškrabkať po krku. „Prečo nikdy nepovieš nie, Tulák?“

Tulák očividne nechápal, prečo by si mali odriekať prechádzku len preto, lebo lady Matildu McKayovú bolí hlava a hovorí nezmysly o čerstvom vzduchu a etikete vdovského trúchlenia. Prešiel k dverám a pozrel na kľučku.

Nepatrilo sa, aby sa dáma prechádzala sama za hranicami svojho parku – aj keď nedržala smútok. Alebo tak aspoň Samanthu učili počas roka, ktorý strávila v Leyland

Abbey, kým Matthew bojoval na Pyrenejskom polostrove. Bolo to jedno z mnohých hrozných pravidiel, ktoré sa jej svokor usiloval vštepiť, hoci jeho syn sa so Samanthou oženil proti otcovej vôli.

A tak jej teraz nezostávalo iné, len aby išla na prechádzku sama. Matilda ležala v posteli na poschodí a aj tak by ju nesprevádzala – do posteľe ju dohnala už predstava, že by sa mala hýbať. Ak Samantha čo len nos vystrčí za hranice parku a Matilda alebo gróf Heathmoor sa o tom dozvedia... neunikne pred ich hnevom, ani keby si vykopala tunel až do Číny. A ak sa o tom dozvie Matilda, dostane sa to do uší aj grófovi. Durhamské grófstvo na severe Anglicka delilo od Kentu na juhu veľa kilometrov, ale tú diaľku každý týždeň prekonávali poslovia, ktorí niesli Matildine listy domov a grófove listy do Bramble Hallu.

Prečo som to dopustila? spytovala sa Samantha v duchu. Cítila sa vo vlastnom dome ako väzenkyňa pod dohľadom nevrelej dozorkyne. Matthew by to nestrpel. Aj on bol tak trochu tyran, ale otca nenávidel.

„No, Tulák, keďže som v tvojej prítomnosti ľahkovážne vyslovila zakázané slovo prechádzka, bolo by odo mňa naozaj kruté, keby som ťa sklamala. A bezhranične kruté, keby som sklamala samu seba.“

Pes zavrtil chvostom a pozrel na kľučku, potom na ňu.

O desať minút už kráčali po cestičke na západnej strane domu k záhradnej bránke, prešli cez ňu a pokračovali ďalej cez lúky. Tulák jej skackal pri nohe, ale niekedy sa utrhol za veveričkou alebo nejakým hlodavcom, ktorý neopatrne vystrčil hlavu.

Ach, aká nádhera dýchať čerstvý vzduch! pomyslela si Samantha, aj keď ho musela dýchať cez hustý čierny závoj splývajúci z čierneho čepca. Tešilo ju, že široko-ďaleko nevidí nič, len šírú lúku posiatu margarétkami a iskerníkmi. Tešilo ju, že teraz istý čas bude jedinou hranicou vzdialený obzor.

Nikto nebude svedkom jej veľkej indiskrétnosti, nikto nebude pri pohľade na ňu zhrozene hikať.

Občas zastala, odtrhla kvietok a Tulák krúžil okolo nej. Keď nazbierala kyticu kvietkov, vykročila ďalej, na jednej strane sa ťahal hustý živý plot, na druhej šíra príroda, nad hlavou mala oblohu s bielymi obláčikmi a žiarivým kotúčom slnka. Závojom jej previeval svieži vánok, no nebolo jej chladno. V skutočnosti si to vychutnávala. Už celé mesiace, možno aj roky nebola taká šťastná. Veru, sú to už roky!

Nebude sa cítiť previnilo, že si ukradla túto hodinku pre seba. Nikto nemôže povedať, že manželovi, kým ešte žil, nevenovala všetku pozornosť. A nikto nemôže tvrdiť, že po jeho smrti nadržala smútok. Nikto nemôže hovoriť, že sa tešila z jeho smrti. Nikdy mu neželala nič zlé, ani vtedy, keď rozmýšľala, či bude mať dosť energie, aby sa oňho starala až do konca. Či bude mať trpezlivosť na jeho neuveriteľne mrzuté nálady a nervozitu. Úprimne smútila za mužom, za ktorého sa vydala pred siedmimi rokmi s nádejou, že dlhé roky budú žiť šťastne.

Nie, nebude sa cítiť previnilo. Presne toto potrebovala – pokoj. Toto pomyslenie jej hneď zlepšilo náladu.

Presne vo chvíli, keď jej chodili po rozume takéto príjemné myšlienky, čosi ich zrazu pretrhlo.

Tulák sa práve vrátil s paličkou, ktorú mu hodila, a akurát sa zohla, že ju zdvihne, keď zrazu z neba spadla akási čierňava a tesne, tesne ich minula. Samantha zhrozene zhíkla, pes sa zúrivo rozbrechal a bezhlavo skákal hore-dolu, až Samanthu zhodil na zem. Kytica jej vyletela z rúk a ona tvrdo dopadla na zadok.

Zhíkla od bolesti a zistila, že tá čierňava bol v skutočnosti veľký čierny kôň – práve preskočil živý plot neďaleko miesta, kde trhala kvety. Kôň by možno cválal ďalej, ale Tulák tak prenikavo brechal, že kôň zaerdžal, späť sa a iba gúľal očami. Jazdec sa usiloval koňa upokojiť, a pritom nadával, až mu od úst lietali iskry.